

Zvonky u dveří zvoní stále častěji kvůli neškodným, satirickým příspěvkům na sociálních sítích.

 lipovylis.cz/wordpress/zvonky-u-dveri-zvoni-stale-casteji-kvuli-neskodnym-satirickym-prispevkum-na-socialnich-sitich

David Z Moravy

22. listopadu 2024

Zvonky u dveří zvoní stále častěji kvůli neškodným, satirickým příspěvkům na sociálních sítích. Vládní kritici a nepříjemné příspěvky by měly zmizet z očí veřejnosti. Je to systém, který je jinak známý pouze z autoritářských států.

od Pauline Schwarz

Co očekáváš?“ píše Barbara A. (jméno změněno) na Twitteru 10. září 2022 – „vůdci republiky by přesvědčili i kameny, že jsou měkké!“ Zveřejňuje obrázek, meme. Obsahuje satiricky mírně upravené výroky, které Olaf Scholz, Christian Lindner, Annalena Baerbock a Robert Habeck pronesli v průběhu své politické kariéry. Barbaře tato nadsázka připadala „geniální“. Svým stylem jim připomněla vtipy,

kteřé ona a její přátelé dělali ve své domovině – „aby si dělali legraci z režimu, aniž by riskovali, že nás objeví státní orgány, jako je Securitate.“

Barbara původně pochází z Rumunska, komunisty ovlivněné země, ve které až do roku 1990 působila chladnokrevná a brutální tajná policie: Securitate. Zpravodajská služba byla založena po vzoru KGB a byla nejen srovnatelná se Stasi, oba úřady také spolupracovaly – například při operacích únosů. Mezi obvyklé nástroje rumunské státní bezpečnosti patřilo také mučení, tresty odnětí svobody a deportace do pracovních táborů. Na tomto pozadí Barbara vždy balila svou kritiku do „humoru a satiry“ jako do jakéhosi „ochranného mechanismu“.

Ale dnes žije ve Spolkové republice Německo, demokratické zemi – byla si jistá, že „satirické komentáře“, jako byl ten, který sdílela v září 2022, „nebudou mít žádné následky“. A nic se nedělo – minimálně skoro rok. Pak jí 19. června 2023 náhle zazvonil telefon, když pracovala. Prý s ní chtěli mluvit dva pánové a čekali na recepci. Barbara si v tu chvíli asi říkala, o co jde, netušila, o co by mohlo jít. V kanceláři jí pak předložili příkaz k domovní prohlídce a řekli jí: Právě jsme byli v jejím bytě.

Ti dva muži byli policisté. Přišli za ní do práce, aby jí řekli, že nedávno nechali Barbařina pronajímatele otevřít dveře jejího bytu. Pravděpodobně mu neřekli proč, pravděpodobně jen řekli: příkaz k prohlídce, prosím otevřete. A její pronajímatel se v tu chvíli nejspíš divil, jakou má vlastně za nájemníka těžkou kriminální ženu.

Vždyť co jiného normálního člověka napadne při domovní prohlídce než vražda, teror, těžké ublížení na zdraví nebo organizovaný zločin. Ale Barbara nebyla zločinec, nebyla ani souzena, natož obviněna z čehokoli, čeho si byla do té doby vědoma.

Přesto se do jejího bytu v sedm ráno vloupalo několik policistů. Prohledali její kuchyni, obývací pokoj, ložnici a dokonce i koupelnu. Narušili její nejjintimnější soukromí otevřením skříní a zásuvek – možná se dokonce prohrabovali v jejím oblečení a dokumentech.

Je těžké si představit, jak se musela Barbara cítit, když se vrátila do toho bytu. Nejspíš jí to přišlo chladné a divné, možná se cítila znechucená. Cizí lidé totiž právě viděli, dotýkali se a házeli kolem sebe bez jejich vědomí nebo souhlasu věci, které ve skutečnosti ukazujete jen lidem, na kterých vám záleží – pokud vůbec.

Barbara stála v podstatě nahá před těmi cizími lidmi bez jejího souhlasu a nemohla s tím nic, absolutně nic dělat. Zcela neovlivněn tímto bolestivým pocitem studu a emocionálním porušením hranic je v protokolu o zabavení policie uvedeno pouze „revize papírů/médií pro ukládání dat“ a „zabavení“. Zabavené položky jsou také zaznamenány: „Laptop HP, černý“ a „I Phone 10“. Mobil patří Barbaře, ale notebook patří jejímu synovi. Neměl to dostat zpět za sedm nebo osm měsíců. Barbara čekala na svůj mobil více než rok.

Musíte si představit, co to znamená: bez varování jsou všechny kontakty, všechna data a aplikace pryč. V dnešní době, kdy téměř nikdo nemá pevnou linku, vás už nikdo nezastihne. Nemůžete říct své matce, že je všechno v pořádku (vzhledem k okolnostem), zastihnout své děti nebo říct šéfovi, že jste nemocní. Může se také stát, že již nebudete moci provádět bankovní transakce nebo pracovat běžným způsobem. Najednou jste odkázáni na pomoc lidí ve svém nejbližším okolí nebo musíte pro každou maličkost běhat do internetové kavárny, dokud si za nehorázné peníze nekoupíte nová zařízení.

A pak je tu syn Barbary. S ničím z toho nemá nic společného. Neudělal nic špatného a vlastně by měl být pod zvláštní ochranou státu. Přesto je mu něco odebráno a jeho pevný disk je prohledán.

Cizinec také vtrhne do vašeho soukromého a intimního prostoru. Násilný čin, který dítě snáší mnohem hůř než dospělý – možná vůbec ne únosný.

A to vše kvůli jednomu tweetu, jen kvůli satirické fotomontáži. Jen proto, že Annalena Baerbock a Robert Habeck podepsali trestní oznámení. Protože jejich „politická práce“ byla údajně výrazně „ztížena“ a očerňována „ve veřejném mínění“ – kvůli „pomluvě“, stojí v příkazu k domovní prohlídce. Rovněž předpokládá „veřejný zájem“ a „vysokou distribuci“ – pro účet na Twitteru se sotva významným počtem sledujících. Podobně to zní i v dalších případech, kdy je obvinění obvykle urážkou podle paragrafu 188 – například v Habeckově „imbecilní“ aféře.

Ale to, co se zde děje, není obrana cti ani spravedlivé stíhání. Je to zastrašování – systematický zásah proti vládním kritikům. Kromě bezpočtu středisek pro podávání zpráv, z nichž některá jsou legitimována státem, existuje nyní skutečný průmysl lidí, kteří na internetu vyhledávají speciálně příspěvky, jako jsou příspěvky od Barbary nebo důchodce Stefana Niehoffa.

Politikům jako Habeck nebo Baerbock jsou pak pouze předkládány trestní petice za jejich podpis – o výroky, kterých by si nikdy nevšimli a které je rozhodně nijak zvlášť nepoškozují. Načmárají svůj podpis a nic si o tom nemyslí, ale někde jinde se zhroutí svět.

Nedivil bych se, kdyby Barbara měla pocit jako tenkrát za komunistického režimu v Rumunsku. Metodu domovní prohlídky lze nalézt pouze v autokratických státech, které netolerují kritiku vlády a jejich představitelů, ale trestají ji. Na ochranu před takovými systémy, které bohužel známe až příliš dobře, zejména v Německu, platila zásada, že politici musí snášet víc než soukromníci – vždyť na veřejnosti vystupují vědomě. Judikatura jasně stanovila, že hranice „kritiky moci“ musí být dále vytyčeny.

Ale od roku 2020 máme paragraf 188 – najednou jsou politici z neznámého důvodu pod zvláštní ochranou a urážky nebo pomluvy jsou trestány přísněji. A politici semaforů, zejména zelení, tento zákon přijali. To má málo společného s právním státem a svobodou projevu, ale nezdá se, že by je to trápilo. Zoufale lpí na moci tváří v tvář klesajícím číslům průzkumů a legitimizují své činy absurdními řečmi o „nenávist a podněcování“. Lidi, kteří mají zdravé sebevědomí, by nezajímaly drobnosti, jako je Barbarina koláž.

Ale máme jen pár politiků se zdravou sebeúctou a přístupem. Proto máme mnoho postojů politiků: lidí, kteří mluví o rovnosti, demokracii a právním státu, zatímco ostatní odsuzují za neškodné satiry, karikatury nebo nadsázky, a tak je chtějí umlčet. Soudnictví se stává ochotným spolupachatelem. I když právě ona by vlastně měla chránit občany před přehnaným státem a jeho představiteli.